

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 19Saz/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0724101600
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Kurucová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:0724101600.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Viktóriou Kurucovou, v právnej veci žalobcu: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bez platného dokladu totožnosti, adresa posledného miesta trvalého pobytu v B. C.: D. B. X/XX, E., B. C., adresa posledného miesta prechodného pobytu na D.: D. F. XXX, G. H., I. J., D., toho času adresa pobytu: K. XX, A., E. B., zastúpeného: Slovenská humanitná rada, so sídlom Budyšínska 1, Bratislava, IČO: 17 316 014, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, Bratislava, o správnej žalobe vo veci azylu proti rozhodnutiu žalovaného L.: G./XXXX-X zo dňa XX.XX.XXXX, takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave zrušuje rozhodnutie žalovaného Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Migračného úradu, L.: G./XXXX-X zo dňa XX.XX.XXXX, ktorým žalovaný zrušil doplnkovú ochranu žalobcovi: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bez platného dokladu totožnosti a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

II. Správny súd v Bratislave žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

odôvodnenie:

I. Administratívne konanie

1. Rozhodnutím L.: G./XXXX-X zo dňa XX.XX.XXXX (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“) žalovaný žalobcovi zrušil doplnkovú ochranu podľa § 15b ods. 2 písm. a) zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do XX.XX.XXXX (ďalej len „zákon o azyle“).

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že rozhodnutím L.: G./XXXX-X zo dňa XX.XX.XXXX bola žalobcovi poskytnutá doplnková ochrana na území SR podľa § 13a a § 20 ods. 4 zákona o azyle na dobu jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, pričom žalobca bol v tomto konaní posudzovaný ako štátny občan D. a dôvody poskytnutia medzinárodnej ochrany boli vyhodnotené len vo vzťahu k D. ako krajine pôvodu, ktorej bol v čase posudzovania žiadosti štátnym občanom. Uvedené rozhodnutie bolo vo výroku o neudelení azylu napadnuté správnu žalobou zo strany žalobcu a Krajský súd v Bratislave rozsudkom, sp. zn. 8Saz/3/2023 zo dňa 29.05.2023 toto rozhodnutie v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie z dôvodu, že vychádzal zo skutočnosti, že žalobca naďalej disponuje aj štátnym občianstvom B. C., keďže nedostal na základe svojej žiadosti o vzdanie sa B. občianstva zo dňa 08.02.2022 žiadnu odpoveď od príslušných orgánov. Krajský súd v Bratislave považoval rozhodnutie žalovaného za predčasné, bez riadnych a preukázaných záverov o občianstve žalobcu. Za krajinu pôvodu mal žalovaný považovať D. aj B. C. a jeho žiadosť o azyl mal posúdiť vo vzťahu k obom krajinám. Kasačnú sťažnosť, podanú žalovaným proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8Saz/3/2023 zo dňa 29.05.2023, Najvyšší správny súd SR rozsudkom, sp. zn. 2Sak/11/2023 zo dňa 30.11.2023 zamietol. V odôvodnení rozsudku Najvyšší správny súd SR uviedol: „V prípade, že sa bez pochybností preukáže, že žalobca je štátnym príslušníkom D., žalovaný posúdi dôvody jeho žiadosti a vyhodnotí jeho obavy z prenasledovania vo vzťahu k D.. V prípade, že sa

preukáže, že žalobca je naďalej občanom B. C., žalovaný posúdi dôvody jeho žiadosti a vyhodnotí jeho obavy z prenasledovania vo vzťahu k B. C.. V prípade, že sa preukáže, že je žalobca je občanom D. aj B. C., žalovaný posúdi dôvody jeho žiadosti a vyhodnotí jeho obavy z prenasledovania vo vzťahu k D. aj k B. C.. V prípade, ak príslušnosť žalobcu napriek vykonanému dokazovaniu nebude možné jasne stanoviť, jeho žiadosť o azyl v zmysle bodu 89 Kritérií a postupov pri udeľovaní statusu utečenca (UNHCR) a tiež v zmysle § 2 písm. k/ ZoA žalovaný posúdi rovnakým spôsobom ako prípad osôb bez štátnej príslušnosti, čo znamená, že žalovaný posúdi dôvody jeho žiadosti a vyhodnotí jeho obavy z prenasledovania vo vzťahu ku krajine, v ktorej mal svoje trvalé bydlisko.“

3. Žalobca dňa 16.11.2023 ako štátny občan D. s udelenou doplnkovou ochranou požiadal o predĺženie doplnkovej ochrany na území SR. Žalovaný po posúdení žiadosti rozhodnutím č. G./XXXX-X zo dňa XX.XX.XXXX rozhodol o predĺžení poskytovania doplnkovej ochrany žalobcovi podľa § 13a a § 20 ods. 3 zákona o azyle, a to na dobu 2 rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

4. Po rozhodnutí kasačného súdu (bod 2. odôvodnenia) žalovaný pristúpil k doplneniu dokazovania s cieľom ustálenia štátnej príslušnosti žiadateľa (žalobcu) a následného posúdenia dôvodov žiadosti vo vzťahu ku krajine, ktorej je štátnym občanom. Na základe doplneného dokazovania žalovaný dospel k záveru, že žalobcu možno aktuálne považovať len za občana B. federácie a v súčasnosti už nie je občanom D.. Vychádzajúc zo zistených skutočností žalovaný začal konanie o zrušenie doplnkovej ochrany, keďže dospel k záveru, že ustálenie len B. štátnej príslušnosti žalobcu mení okolnosti, za ktorých mu bola poskytnutá doplnková ochrana ako občanovi D., a preto je potrebné doplnkovú ochranu žalobcovi zrušiť. Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že nikdy nespochybnoval, že skutočnosť, že žalobca v čase príchodu na územie SR dňa 15.07.2022 disponoval občianstvom D., čo aj preukázal dokumentami (i) Potvrdenie M. XXX-XX o registrácii osoby ako občana D. zo dňa XX.XX.XXXX (ďalej aj ako „Potvrdenie“) a (ii) Dočasný preukaz J. s platnosťou do XX.XX.XXXX (ďalej ako „Dočasný preukaz“) a aj na základe týchto dokladov mu bola poskytnutá doplnková ochrana ako „dočasnému“ občanovi D.. Žalovaný súhlasí s vyjadrením žalobcu, že Potvrdenie nestratilo platnosť dňa XX.XX.XXXX, ale nepovažuje ho za dokument, ktorým osoba jednoznačne preukazuje svoju štátnu príslušnosť. Podľa názoru žalovaného, keďže Dočasný preukaz stratil platnosť a žalobca nepredložil iný doklad preukazujúci štátnu príslušnosť k D., je zrejmé, že štátne občianstvo D. nenadobudol. Potvrdením je aj skutočnosť, že veľvyslanectvo D. v Bratislave žalobcovi na jeho žiadosť nevydalo cestovný doklad. Žalovaný poukazoval aj na vyjadrenia žalobcu v konaní o udelenie azylu, v ktorých sa hlási k B. štátnemu občianstvu a na právnu úpravu otázky štátneho občianstva v B. federácii. Žalobca nemohol splniť podmienku získania „trvalého“ občianstva D., keďže voči D. orgánom nesplnil záväzok a nepredložil im doklad o ukončení cudzieho štátneho občianstva alebo vyhlásenie o vzdaní sa cudzieho štátneho občianstva v súlade s postupom stanoveným zákonom D. o štátnom občianstve D..

5. S návrhom žalobcu na prerušenie konania o zrušenie doplnkovej ochrany do skončenia konania o udelenie azylu resp. na uplatnenie postupu podľa § 30 ods. 1 písm. h) Správneho poriadku žalovaný nesúhlasil a nevidel na takýto postup dôvod. Naopak vydal rozhodnutie o prerušení konania o udelenie azylu, pretože je presvedčený, že po právoplatnom skončení konania o zrušenie poskytovania doplnkovej ochrany môže žalovaný posúdiť dôvody žalobcu ako štátneho občana B. C., a to vo vzťahu k azylu, ako aj k doplnkovej ochrane. V tomto prípade ide vo vzťahu ku konaniu o azyle o predbežnú otázku podľa § 29 ods. 1 Správneho poriadku.

6. V závere odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaný uviedol, že konanie o zrušenie poskytovania doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 2 zákona o azyle je konaním ex offa, kedy žalovaný zruší poskytovanie doplnkovej ochrany ak okolnosti, na základe ktorých sa poskytla doplnková ochrana, zanikli alebo sa zmenili tak, že nie je potrebné ju ďalej poskytovať. Keďže žalobcu nie je možné na základe výsledkov dokazovania považovať za občana D., ale len občana B. C., došlo k takej zmene okolností, pre ktoré mu ďalej nemôže byť doplnková ochrana poskytovaná.

II. Správna žaloba

7. Správnu žalobou zo dňa 10.10.2024, doručenou správne súdu dňa 21.10.2024, sa žalobca domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného. Žalobca mal za to, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia, je v rozpore s administratívnym spisom a nemá v ňom oporu a došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia (§ 191 ods. 1 písm. c), e), f) a g) SSP).

8. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca požiadal o udelenie azylu na území SR dňa 15.07.2022, čím sa začalo konanie o udelenie medzinárodnej ochrany na území SR. V rámci tohto konania bolo so žalobcom vykonaných niekoľko pohovorov, v priebehu ktorých uviedol, že

- sa narodil v E. N., H. J., O. J. (dnešná D.)
- v roku 1988 dostal B. občiansky preukaz
- má D. národnosť a hovorí plynule po D. a po B.
- v roku 2014 odišiel z B. C. na D. (ako vyjadrenie vnútorného nesúhlasu s politikou B. C.)
- na D. mal od XX.XX.XXXX dočasne osvedčené štátne občianstvo s podmienkou vzdania sa iného občianstva do XX.XX.XXXX
- dňa 08.02.2022 požiadal na B. veľvyslanectve v O. o vzdanie sa B. štátneho občianstva, informáciu o zániku občianstva B. C. nikdy nedostal
- manželka žalobcu E. A., ktorá je štátnou občianskou B. C., má v súčasnosti na území SR udelený prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny.

9. Žalobca v žalobe poukázal na doklady totožnosti a vodičské preukazy, ktorými disponuje a na dôkazy, ktoré predložil žalovanému v azylovom konaní. O udelenie medzinárodnej ochrany žiadal žalobca najmä z politických dôvodov, a to pre nesúhlas s politikou B. C., ktorá vedie vojnu voči jeho rodnej krajine. Zároveň ako vojenský major uteká pred vojnou, keďže by v B. C. bol povolaný do armády a nútený bojovať proti svojmu bratovi, ktorý má len D. občianstvo a v súčasnosti bojuje v D. armáde. Rovnako je žalobca štátnym príslušníkom D., registrovaný v evidencii brancov D., čo zistil na hraniciach, keď odchádzal na Slovensko. V súvislosti s mobilizáciou bol B. orgánmi opakovane hľadaný za účelom doručenia povolávacieho rozkazu (manželka žalobcu, ktorá sa v tom čase ešte nachádzala na území B. C., odmietla povolávací rozkaz prevziať). V priebehu azylového konania žalobca opakovane uviedol, že napriek osvedčeniu jeho štátneho občianstva D. a vzdaniu sa štátneho občianstva B. C. jeho štátna príslušnosť k B. C. nikdy nezanikla. Napriek tomu žalovaný vydal rozhodnutie, ktorým mu neudelil azyl, ale poskytol mu doplnkovú ochranu ako občanovi D., proti ktorému žalobca v časti o neudelení azylu podal správnu žalobu, na základe ktorej bolo uvedené rozhodnutie v tejto časti zrušené a vrátené žalovanému na ďalšie konanie (viď bod 2. odôvodnenia tohto rozsudku). Následne žalovaný bez toho, aby vydal meritórne rozhodnutie v azylovom konaní, ustálil, že žalobca je občanom iba B. C., nie občanom D., a začal konanie o zrušenie poskytovania doplnkovej ochrany. Žalobca poukázal na námietky a dôkazy, ktoré predložil žalovanému v konaní o zrušenie poskytovania doplnkovej ochrany.

10. Žalobca je presvedčený, že žalovaný svojím postupom (začatím konania o zrušenie poskytovania doplnkovej ochrany a v tejto súvislosti s prerušením konania o udelenie azylu) dáva žalobcovi najavo, že mu azyl v azylovom konaní neudelí, inak by zvolil postup podľa § 15a ods. 1 písm. a) zákona o azyle, teda doplnková ochrana by žalobcovi zanikla udelením azylu podľa § 8 zákona o azyle bez toho, aby o žalobcovi rozhodoval v dvoch konaniach. Postup žalovaného považuje žalobca neštandardný, neočakávaný a procesne nesprávny a napadnuté rozhodnutie, pokiaľ by nadobudlo právoplatnosť, bude mať negatívny dosah aj na výkon činnosti žalobcu ako taxikára na území SR a na jeho manželku, ktorá má udelený prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny.

11. Žalobca uviedol, že žalovaný sa mylí, keď dospel k záveru, že Dočasný preukaz je dokladom preukazujúcim štátnu príslušnosť D. spadajúci pod pojem „dočasné osvedčenie občana D.“. Žalobca tvrdí, že týmto dokladom je Potvrdenie a z tohto dôvodu žiadal v administratívnom konaní o zabezpečenie odborného vyjadrenia licencovaného advokáta D. so zameraním na štátne občianstvo D.. Situáciu na veľvyslanectve D. v Bratislave, súvisiacu so žiadosťou o vydanie D. cestovného dokladu žalobcovi, žalovaný prekrútil v neprospech žalobcu rovnako ako výpovede žalobcu v konaní. Žalobca poukázal aj na to, že Štátnej migračnej službe D. doručil čestné vyhlásenie o vzdaní sa občianstva B. C., ktoré je súčasťou žiadosti o vzdanie sa občianstva B. C. a bez splnenia tejto podmienky by mu nebolo vydané Potvrdenie. Dôvodom pre nevydanie cestovného dokladu D. je skutočnosť, že D. prestala po vypuknutí vojnového konfliktu na D. rešpektovať svoje zákony voči B. občanom.

12. Dôvody podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. c), e) a f) SSP vidí žalobca v tom, že pokiaľ žalovaný v konaní o udelenie azylu nesprávne ustálil jeho štátne občianstvo, nejde o zánik ani zmenu okolností, na základe ktorých doplnkovú ochranu nie je možné ďalej poskytovať v zmysle § 15b ods. 2 písm. a) zákona o azyle. Uvedené zákonné ustanovenie bolo žalovaným nesprávne aplikované na zistený skutkový stav, keďže k žiadnej zmene okolností nedošlo. Za správny považuje žalobca postup, ktorým by žalovaný po vrátení veci Najvyšším správnym súdom SR v azylovom konaní nariadil obnovu konania a nevytváral zbytočné nové konanie. Žalobca trvá na tom, že splnil všetky zákonné požiadavky pre získanie D. občianstva podľa zákona D. o štátnom občianstve D. a zároveň vyhlasuje, že svoje B. občianstvo riadne ukončil v súlade s právnymi predpismi B. C., pričom právna úprava B. C. pripúšťa možnosť dvojitého štátneho občianstva. Pokiaľ žalovaný vytýka žalobcovi, že nesplnil ďalšie zákonné náležitosti pre zánik občianstva B. C., neuvádza, o aké ďalšie zákonné náležitosti by malo ísť. Žalobca pokladá za pravdepodobné, že po začatí vojnového konfliktu sa buď jeho žiadosť o vzdanie sa B. občianstva stratila alebo ho B. C. úmyselne nechcela zbaviť štátneho zväzku profesionálneho vojaka

v čase invázie na D.. Napriek svojej prejavenej vôli nemať štátne občianstvo B. C. je žalobca stále občanom B. C..

13. Žalobca je presvedčený, že ustáliť štátne občianstvo je možné len právoplatným meritórnym rozhodnutím v azylovom konaní poukazujúc na § 3 ods. 5 Správneho poriadku. Poukázal tiež na to, že obyvatelia H., P., Q. R. N. oblasti sú terčom systematického úsilia o zbavenie D. identity, B. ich núti prijať B. občianstvo a na nový zákon B. federácie, ktorý stanovuje, že osoby s brannou povinnosťou nie je možné zbaviť štátneho občianstva.

14. Za spornú otázku považuje žalobca výklad zákona D. o štátnom občianstve D., najmä v otázke, akým dokladom sa preukazuje štátna príslušnosť k D. a čo sa rozumie pod pojmom „dočasné osvedčenie občana D.“. Uviedol, že sa obrátil na advokáta na D., prostredníctvom ktorého požiadal Štátnu migračnú službu D. o informáciu, či disponuje štátnym občianstvom D., odpoveď však ku dňu podania správne žaloby nedostal a po jej obdržaní ju predloží do konania.

15. Žalobca zastáva právny názor, že je občanom D. aj B. C., ale na účely azylového konania je potrebné vychádzať z príručky UNHCR „Kritériá a postupy pri udeľovaní statusu utečenca podľa Konvencie z r. 1951 a podľa protokolu z r. 1967 o postavení utečencov“. Napadnuté rozhodnutie je výsledkom nezákonného postupu a predstavuje neprímeraný zásah do súkromného a rodinného života žalobcu. Žalobca nenesie vinu za nesprávne ustálenie štátneho občianstva v azylovom konaní a považuje za nespravodlivé, aby bol nezákonnou snahou žalovaného o konvalidovanie jeho pochybenia poškodený.

III. Vyjadrenie žalovaného

16. Vo vyjadrení zo dňa 08.11.2024, doručenom súdu v ten istý deň, žalovaný uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne a zákonné a navrhol, aby súd žalobu zamietol. Uviedol, že v zmysle zrušovacieho rozhodnutia Najvyššieho správneho súdu SR dospel žalovaný k záveru, že žalobca je výlučne štátnym príslušníkom B. C., a nie je občanom D.. Vzhľadom na to došlo k takej zmene okolností, pre ktoré žalobcovi nemohla byť naďalej poskytovaná doplnková ochrana. Konanie o zrušenie doplnkovej ochrany začal žalovaný ex offio dňa 07.06.2024 podľa ustanovenia § 15b ods. 1 zákona o azyle.

17. K námietkam žalobcu podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. c), f) a g) SSP žalovaný uviedol, že žalobca ich uplatnil už v administratívnom konaní a žalovaný sa s nimi v napadnutom rozhodnutí vysporiadal. Žalovaný na základe rozsudku kasačného súdu, sp. zn. 2Sak/11/2023 zo dňa 30.11.2023 doplnil dokazovanie vo vzťahu k zisteniu štátneho občianstva žalobcu a po posúdení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že žalobca nespĺnil všetky zákonné povinnosti pre nadobudnutie štátneho občianstva D. a zároveň nespĺnil zákonné podmienky potrebné pre zánik občianstva B. C.. Podľa názoru žalovaného ide o podstatnú zmenu okolností, ktorá nemá dočasný charakter a pre ktorú nemohla byť žalobcovi naďalej poskytovaná doplnková ochrana. K námietke žalobcu, ktorý žiadal obnovu konania podľa ustanovenia § 62 ods. 2 Správneho poriadku po rozhodnutí kasačného súdu, žalovaný uviedol, že konanie o udelenie azylu nebolo ukončené právoplatným rozhodnutím, a preto nebola splnená podmienka pre zvolenie tohto postupu. Po právoplatnom skončení konania o zrušení poskytovania doplnkovej ochrany ako predbežnej otázky podľa § 29 ods. 1 Správneho poriadku, žalovaný opätovne posúdi dôvody žalobcu na udelenie medzinárodnej ochrany v konaní o azyle, pričom v konaní o zrušení poskytovania doplnkovej ochrany sa zároveň ustáli otázka štátnej príslušnosti žalobcu. Žalovaný nesúhlasil ani s námietkou, že prekročil v neprospech žalobcu okolnosti, za ktorých mu nebol vydaný cestovný doklad D.. Poukázal na obsah pohovorov vykonaných v administratívnom konaní so žalobcom, z obsahu ktorých vyplýva, že žalobca nepredložil D. orgánom verejnej správy doklady potrebné pre nadobudnutie štátneho občianstva D. a vyhlásenie žalobcu, že netrval na tom, aby dostal doplnkovú ochranu ako občan D..

18. K námietke nedostatočného zistenia skutkového stavu žalovaný uviedol, že je presvedčený, že na základe vykonaných dôkazov bolo jednoznačne osvedčené, že žalobca je štátnym občanom B. C. s trvalým pobytom na území B. C.. Návrh žalobcu na zabezpečenie odborného vyjadrenia licencovaného advokáta D. so zameraním na štátne právo D. považuje žalovaný za neefektívny a nehospodárny. Poukázal na to, že Potvrdenie má limitovanú platnosť, časovo ohraničenú platnosťou cestovného dokladu B. C. č. XX XXXXXXXX, platného do XX.XX.XXXX a/alebo platnosťou Dočasného preukazu, ktorý stratil platnosť dňa XX.XX.XXXX.

IV. Ďalšie vyjadrenia účastníkov konania a dôkazy predložené v súdnom konaní

19. Žalobca podaním zo dňa 11.11.2024 predložil správne súdu vyjadrenie advokáta D. a odpoveď Štátnej migračnej služby D. zo dňa 11.10.2024 a 07.11.2024, z ktorých podľa vyjadrenia žalobcu vyplýva, že občianstvo D. žalobcovi nezániklo resp. D. neprijala žiadne rozhodnutie o odňatí občianstva žalobcovi.

20. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného k správnej žalobe uviedol, že vyjadrenie žalovaného je len duplikáciou odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a neobjasňuje výhrady žalobcu v žalobe, neodpovedá na námietky žalobcu a neposkytuje zrozumiteľnú argumentáciu, s výnimkou polemiky o nariadení obnovy konania. Za nesporné žalobca považuje, že žalovaný v azylovom konaní nesprávny posúdil otázku štátneho občianstva žalobcu. Žalobca poukázal na to, že práve inštitút obnovy konania, v tomto prípade postup podľa § 62 ods. 1 písm. b) Správneho poriadku, vo vzťahu k výroku rozhodnutia žalovaného L.: G./XXXX-X zo dňa XX.XX.XXXX o poskytnutí doplnkovej ochrany, slúži na nápravu rozhodnutí, ktoré trpia vadou buď v zistenom skutkovom stave alebo v právnom posúdení, ktoré malo vplyv na zistený skutkový stav. Žalovaný sám pripúšťa, že štátne občianstvo žalobcu je predbežná otázka. Žalobca poukázal na svoju zložitú situáciu, keď ho D. ako rodná krajina vnímala pred príchodom na Slovensko ako nepriateľa, a to potom, ako v roku 2014 odišiel z B. C. ako prejav nesúhlasu s anexiou O.. Žalovaný mu priznal doplnkovú ochranu, ktorú mu o rok neskôr aj predĺžil, ale následne mu ju napadnutým rozhodnutím odobral. Žalobca si na Slovensku našiel bývanie aj zamestnanie a jeho manželke bol na Slovensku udelený prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny a zrušením doplnkovej ochrany žalobcovi jej povolenie na pobyt zanikne. Žalobca poukázal na skutočnosť, že v konaní o azyl bolo dostatočne preukázané, že u žalobcu sú dané dôvody na udelenie azylu.

21. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 19.12.2024 k replike žalobcu a k dôkazom predloženým žalobcom uviedol, že z dôkazov predložených žalobcom do súdneho konania vyplýva, že žalobca požiadal o nadobudnutie D. občianstva dvakrát. Prvýkrát mu bolo udelené na dobu dvoch rokov od 19.03.2019 do 25.03.2021, pričom k 25.03.2021 bolo príslušným orgánom nadobudnutie tohto občianstva zrušené pre nesplnenie povinnosti vzdať sa cudzieho štátneho občianstva. Druhýkrát bolo žalobcovi štátne občianstvo D. udelené dňa XX.XX.XXXX s vydaním Dočasného preukazu s limitovanou platnosťou do XX.XX.XXXX. V odpovedi Štátnej migračnej služby D. zo dňa 07.11.2024 je uvedené, že k 07.11.2024 žalobca nepožiadaval príslušný orgán o udelenie občianstva. Vzhľadom na to žalovaný dospel k záveru, že v prípade žalobcu došlo v prvom aj v druhom prípade k zrušeniu občianstva D., pretože si žalobca nesplnil povinnosť ukončiť cudzie štátne občianstvo. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že právny poriadok D. umožňuje mať iba jedno štátne občianstvo. Poukázal na to, že žalobca v rámci pohovorov vykonaných v administratívnom konaní nespochybnil, že je občanom B. C. a o nadobudnutí štátneho občianstva D. sa vyjadroval nepresvedčivo a v konaní nepredložil platný doklad osvedčujúci jeho D. občianstvo. Vzhľadom na vykonané dokazovanie a dôsledné posúdenie všetkých dôležitých skutočností, vrátane právneho posúdenia právnych predpisov B. C. a D. v oblasti štátneho občianstva, s prihliadnutím na dôkazy predložené žalobcom a jeho vyhlásenia, žalovaný nesúhlasí s námietkami žalobcu. Žalovaný namietá, že len meritórnym rozhodnutím vo veci azylu by mala byť ustálená právna skutočnosť občianstva žalobcu. Žalovaný nevidí dôvod pre nariadenie obnovy konania v konaní o azyle, keďže nedošlo k splneniu zákonných podmienok, konkrétne podmienky všeobecného záujmu na obnove konania. Ani samotný žalobca nepodal návrh na obnovu konania v azylovom konaní. Keďže k aplikácii ustanovení Správneho poriadku o obnove konania nedošlo, nemôže to byť ani predmetom prieskumu v tomto súdnom konaní.

V. Konanie na správnom súde

22. Podľa ustanovenia § 206 ods. 1 zák. č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) „Vecami azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy podľa predpisov upravujúcich azyl a pobyt cudzincov.“

23. Podľa § 206 ods. 3 SSP „Správny súd posudzuje správnu žalobu neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný žalobnými bodmi.“

24. Podľa ustanovenia § 206 ods. 4 SSP „Pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia.“

25. Podľa ustanovenia § 206 ods. 6 SSP „Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.“

26. Podľa § 220 SSP „Ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby, rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie žalovaného. Vo výroku uvedie označenie žalovaného, číslo a deň vydania zrušeného rozhodnutia alebo opatrenia, meno a priezvisko žalobcu a číslo jeho cestovného pasu alebo iného dokladu totožnosti.“

27. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“ alebo „súd“) ako vecne a miestne príslušný (§ 10 a § 13 ods. 3 SSP) po preskúmaní administratívneho spisu, napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná a rozhodnutie žalovaného je potrebné v zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 220 SSP). Správny súd nariadil vo veci pojednávanie na deň

10.01.2025, na ktorom oznámil termín verejného vyhlásenia rozsudku (§ 116 SSP v spojení s § 206 ods. 6 SSP), ktorý bol následne zverejnený na úradnej tabuli správneho súdu a na internetovej stránke správneho súdu (§ 116 druhá veta SSP) a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 17.01.2025.

28. Na pojednávaní dňa 10.01.2025 žalobca uviedol, že elektronickým podaním zo dňa 08.02.2022 požiadal na B. veľvyslanectve v O. o vzdanie sa B. občianstva, a to v súlade s príslušnými článkami federálneho zákona N 62-FZ zo dňa 31.05.2002 o občianstve B. C.. Podľa uvedeného zákona malo byť žalobcovi doručené rozhodnutie o vzdaní sa občianstva B. C. a mali mu byť odobraté B. doklady, k čomu nedošlo. Členovia B. veľvyslanectva v O. 16 dní po vypuknutí vojny upustili D. územie. Žalobca svoju žiadosť o vzdanie sa D. občianstva ihneď predložil Štátnej migračnej službe D., ktorá mu vydala Potvrdenie, ako doklad s neobmedzeniu platnosťou. Záväzok ukončiť štátne občianstvo iného štátu si žalobca splnil a Štátnej migračnej službe D. predložil žiadosť o vzdanie sa štátneho občianstva B. C. spolu s potvrdením o jej odoslaní. Potvrdenie o tom, že B. orgány žiadosť o vzdanie sa občianstva prijali, nemá, pretože ju zasielal elektronicky a nedostal k tomuto podaniu žiadnu odpoveď. Keďže ho B. C. napriek vzdaniu sa občianstva povoláva do armády, pravdepodobne ho štátneho zväzku nezbavila. Podľa nového zákona o občianstve B. C. s účinnosťou od 26.10.2023 B. nezbavuje štátneho zväzku osoby s brannou povinnosťou a z tohto dôvodu žalobca nedostal rozhodnutie o pozbavení štátneho občianstva. Poukázal tiež na vyjadrenie šéfky Štátnej migračnej služby D., z ktorého vyplýva, že pri udeľovaní občianstva D. B. občanom došlo k zmenám a Štátna migračná služba od mája 2022 neprijíma doklady pre udelenie občianstva D. od občanov B.. Do pozornosti dal tiež vyjadrenie D. prezidenta, ktorý ruší štátne občianstvo D. tým osobám, u ktorých bolo zistené najmä B. a rumunské štátne občianstvo. Žalobca sa stal obeťou legislatívnych zmien, ktoré nastali v súvislosti s vojnou jeho domovských krajín. Za kľúčovú skutočnosť podanej žaloby považuje nesprávne ustálenie štátnej príslušnosti žalobcu v azylovom konaní, pričom uvedené nesprávne ustálenie štátnej príslušnosti nie je zmenou alebo zánikom okolností, na základe ktorých nie je potrebné doplnkovú ochranu ďalej poskytovať. Chyba žalovaného, ktorú nevie procesne napraviť, nemôže byť na ujmu žalobcu, žalovaný nemôže na konvalidovanie svojich chýb používať nezákonný postup. Ustanovenia § 15b ods. 2 písm. a) zákona o azyle sa vzťahuje na iné prípady, napr. ak sa v krajine pôvodu zmení situácia – ukončenie vojny a pod. Z postupu žalovaného vyplýva, že už je rozhodnutý neudelit' žalobcovi azyl, ale opäť mu poskytne doplnkovú ochranu, ale ako občanom B. C.. Už dve súdne inštancie však žalovanému vrátili vec azylu na rozhodnutie o azyle a tým sa má žalovaný v prvom rade zaoberať. Žalobca je presvedčený, že dostatočne preukázal, že D. občianstvo mu naďalej trvá. Keďže má dve občianstva, žalovaný má ustáliť štátnu príslušnosť podľa toho, v ktorej krajine mal posledný trvalý pobyt, čo je B. C.. Žalobca sa ale za aktuálnej situácie nemôže v B. C. dopytovať na svoje občianstvo. Bizarnosť napadnutého rozhodnutia spočíva aj v tom, že na základe predložených dôkazov by akékoľvek oddelenie cudzineckej polície udelilo žalobcovi dočasné útočisko ako občanovi D.. Žalovaný si neuvedomuje, aké dôsledky má napadnuté rozhodnutie na súkromný a rodinný život žalobcu. Okrem toho, že žalobcovi zanikne možnosť podnikat', jeho manželke, ktorá na území Slovenskej republiky udelený pobyt na zlúčenie rodiny, tento pobyt zanikne. Žalobca tiež uviedol, že po začatí vojny čakal päť mesiacov, kým mu D. orgány vystavia D. doklady a za týmto účelom chodil každé dva týždne osobne na migračný úrad. Keďže k vydaniu dokladov nedošlo, z obavy o svoju bezpečnosť opustil územie D. v júli 2022 a prišiel na Slovensko, pričom disponoval len B. dokladmi, Potvrdením a Dočasným preukazom.

29. Žalovaný na pojednávaní dňa 10.01.2025 uviedol, že rozhodnutia o poskytnutí doplnkovej ochrany a o jej predĺžení vychádzali z vykonaného dokazovania a posúdenia dostupných informácií a okolností, ktoré platili v čase rozhodovania a v čase vydania týchto rozhodnutí. Po doplnení dokazovania dospel žalovaný k záveru, že žalobca je občanom B. C., nie občanom D. a vzhľadom na uvedené došlo k takej zmene okolností, pre ktoré nemohla byť ďalej doplnková ochrana žalobcovi poskytovaná. Žalovaný vychádzal z Ústavy D. a príslušných právnych predpisov D. a B. federácie o občianstve, ďalej z predložených listín, informácií a z výpovedí žalobcu. Pokiaľ ide o právnu argumentáciu, ktorá sa opiera o platnú právnu úpravu D., žalovaný zdôraznil, že Ústava D. ustanovuje len jedno štátne občianstvo a podľa zákona sa dočasné osvedčenie občana D. (ktorým je aj Dočasný preukaz žalobcu J.), vydáva osobám, ktoré nadobudli D. občianstvo a zaviazali sa ukončiť štátne občianstvo iného štátu do dvoch rokov od nadobudnutia D. občianstva. Rozhodnutie o registrácii nadobudnutia D. občianstva sa zruší, ak osoba, ktorá nadobudla D. občianstvo, nespĺni povinnosť ukončiť cudzie občianstvo, nepredloží vyhlásenie o vzdaní sa cudzieho občianstva alebo vyhlásenia o neexistencii cudzieho občianstva. Túto povinnosť žalobca nespĺnil. Doklady, ktoré v správnom konaní a v súdnom konaní predložil žalobca, nie sú dokladmi, ktoré preukazujú podľa zákona o občianstve D. D. štátnu príslušnosť. Žalobca v konaní nepredložil platný doklad osvedčujúci občianstvo D. a nevyvinul dostatočné úsilie na získanie takéhoto dokladu, napr. cestovného dokladu. Žalovaný na pojednávaní predložil dôkaz – stanovisko

o nadobudnutí štátneho občianstva D. z veľvyslanectva D. v Bratislave. Poukázal aj na to, že vyjadrenia žalobcu v rámci pohovorov nezakladajú presvedčenie žalobcu o nadobudnutí štátneho občianstva D.. Žalovaný dal do pozornosti, že žalobca zamĺchal, že o D. štátne občianstvo požiadal dvakrát, v roku 2019 a v roku 2021 a prvýkrát mu bolo občianstvo zrušené práve pre nepredloženie dokladu o zrušení cudzieho štátneho občianstva alebo čestného prehlásenia o neexistencii cudzieho občianstva. Za zmenu okolností podľa § 15b ods. 2 písm. a) zákona o azyle považuje žalovaný skutočnosť, že v čase rozhodovania o poskytnutí doplnkovej ochrany žalobca disponoval platnými dokladmi D., ale v čase vydania napadnutého rozhodnutia nimi už nedisponoval. Podľa názoru žalovaného je potrebné rozlišovať medzi žiadosťou o štátne občianstvo a nadobudnutím štátneho občianstva. Pokiaľ žalobca priložil k žiadosti o D. štátne občianstvo potvrdenie o odoslaní žiadosti o vzdanie sa B. občianstva s kópiou tejto žiadosti, nespĺnil zákonnú podmienku pre nadobudnutie D. občianstva, ktorou je vyhlásenie o vzdaní sa B. štátneho občianstva, nejde totiž o dva totožné dokumenty. Žalobca musel vedieť, aký je postup pri nadobúdaní štátneho občianstva D., keďže už raz proces absolvoval. Nerozumie tiež, z akého dôvodu žalobca nekomunikoval s B. orgánmi elektronicky.

30. Žalobca v reakcii na vyjadrenie žalovaného uviedol, že vyhlásenie o vzdaní sa občianstva D. úradom predložil, ale nebolo označené ako vyhlásenie, ale ako žiadosť o vzdanie sa B. občianstva, no obsahovo spĺňalo náležitosti vyhlásenia. Nejde resp. by nemalo ísť o dva rozdielne dokumenty. Registrácia občanov D. nemá obmedzenú platnosť, časový limit sa vzťahuje iba na vzdanie sa cudzieho štátneho občianstva. Nie je pravdou, že žalobca neuviedol slovenským úradom, že žiadal o občianstvo D. už v roku 2019 a poukázal na to, že ak by sa dopustil porušenia zákona, druhýkrát by mu občianstvo udelené nebolo. Žalobca považuje za bezpredmetné, či je príslušníkom B. C. alebo D., podľa jeho názoru by mal byť posúdený v súlade s Príručkou UNHCR a otázka jeho občianstva by mala byť posúdená ako predbežná v azylovom konaní. Z dôkazu predloženého žalovaným na pojednávaní podľa názoru žalobcu nevyplývajú žiadne nové relevantné skutočnosti. Žalovaný následne poukázal na to, že žalobca v roku 2022 uviedol, že v roku 2019 žiadal o trvalý pobyt na D., čo nekorešponduje s vyjadrením D. orgánov, že už v rokoch 2019 – 2021 mal občianstvo D.. Poukázal tiež na to, že ak žalovaný neudelí žiadateľovi azyl, musí sa zo zákona zoberať otázkou poskytnutia doplnkovej ochrany žiadateľovi. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že B. občianstvo nebolo žalobcovi zrušené a D. občianstvo nenadobudol. Potvrdenie nie je dokladom osvedčujúcim štátne občianstvo.

VI. Aplikovaná právna úprava

31. Podľa ustanovenia § 2 písm. a/ zákona o azyle „Na účely tohto zákona sa rozumie medzinárodnou ochranou udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany.“

32. Podľa ustanovenia § 2 písm. c/ zákona o azyle „Na účely tohto zákona sa rozumie doplnkovou ochranou ochrana pred vážnym bezpráviem v krajine pôvodu.“

33. Podľa ustanovenia § 2 písm. k/ zákona o azyle „Na účely tohto zákona sa rozumie krajinou pôvodu štát alebo štáty, ktorých je cudzinec štátnym občanom, alebo v prípade osoby bez štátnej príslušnosti štát jej posledného bydliska.“

34. Podľa ustanovenia § 2 písm. n/ zákona o azyle „Na účely tohto zákona sa rozumie bydliskom cudzinca bez štátnej príslušnosti štát, v ktorom sa pred vstupom na územie Slovenskej republiky dlhodobo zdržiaval a viažu ho k nemu určité osobné vzťahy.“

35. Podľa ustanovenia § 13a zákona o azyle „Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.“

36. Podľa ustanovenia § 15b ods. 2 písm. a) zákona o azyle „Ministerstvo zruší doplnkovú ochranu ak okolnosti, na základe ktorých sa poskytla doplnková ochrana, zanikli alebo sa zmenili tak, že nie je potrebné ju ďalej poskytovať; to neplatí, ak cudzinec, ktorému sa poskytla doplnková ochrana, uvedie závažné dôvody založené na predchádzajúcom vážnom bezprávi, pre ktoré odmieta ochranu štátu, ktorý je jeho krajinou pôvodu.“

VII. Právne posúdenie veci správnym súdom

37. V správnej žalobe žalobca žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutie a vec žalovanému vrátiť na ďalšie konanie, pričom namietal, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia, je v rozpore s administratívnym spisom a nemá v ňom oporu a došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia (§ 191 ods. 1 písm. c), e), f) a g) SSP).

38. Správny súd po preskúmaní administratívneho spisu a listín predložených účastníkmi konania v súdnom konaní dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

39. Z predloženého administratívneho spisu v predmetnej veci, ku ktorému boli pripojené aj administratívne spisy z konania o žiadosti o udelenie azylu žalobcovi a z konania o predĺžení doplnkovej ochrany žalobcovi, správny súd zistil nasledujúce skutočnosti:

- rozhodnutím žalovaného L.: G./XXXX-X zo dňa XX.XX.XXXX žalobcovi nebol udelený azyl podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona o azyle a bola mu poskytnutá doplnková ochrana na území SR podľa § 13a a § 20 ods. 4 zákona o azyle na dobu jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, pričom žalobca bol v tomto konaní posudzovaný ako štátny občan D. a dôvody poskytnutia medzinárodnej ochrany boli vyhodnotené len vo vzťahu k D. ako krajine pôvodu, ktorej bol v čase posudzovania žiadosti štátnym občanom (ďalej len „rozhodnutie o azyle“);

- Krajský súd v Bratislave rozsudkom, sp. zn. 8Saz/3/2023 zo dňa 29.05.2023 v napadnutej časti o neudelení azylu rozhodnutie o azyle zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie vychádzajúc zo skutočnosti, že žalobca naďalej disponuje aj štátnym občianstvom B. C., keďže nedostal na základe svojej žiadosti o vzdanie sa B. občianstva zo dňa 08.02.2022 žiadnu odpoveď od príslušných orgánov. Krajský súd v Bratislave považoval rozhodnutie žalovaného za predčasné, bez riadnych a preukázaných záverov o občianstve žalobcu. Za krajinu pôvodu mal žalovaný považovať D. aj B. C. a jeho žiadosť o azyl mal posúdiť vo vzťahu k oboj krajinám;

- Najvyšší správny súd SR rozsudkom, sp. zn. 2Sak/11/2023 zo dňa 30.11.2023 kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8Saz/3/2023 zo dňa 29.05.2023, zamietol. V odôvodnení rozsudku Najvyšší správny súd SR okrem iného uviedol: „36. Podľa Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v prípade žalobcu nebola bez pochybností doposiaľ ustálená štátna príslušnosť D. a nebolo bez pochybností preukázané, že žalobca už nie je občanom B. C.. Žalobca pritom tvrdí, že v prípade návratu na D. a jeho mobilizácie D. bude považovaný za vojnového zradcu v B. C.. Zároveň má obavy, že v prípade návratu do B. C. bude čeliť prenasledovaniu z dôvodu svojej národnosti a určitej príslušnosti k D., ako aj z dôvodu zastávania určitých politických názorov, a to nesúhlasu s politikou F., ktorá má počiatok v anexii O. a následne vedením vojny na D.. 37. V tejto súvislosti musí žalovaný doplniť dokazovanie o správy o D. a objasniť aj s poukazom na existenciu, resp. zmenu právnych predpisov D. v situácii vojenského konfliktu na D., ktorý začal XX. XXXXXXXX XXXX inváziou ozbrojených síl B. C. na D., a to najmä akým spôsobom možno získať štátne občianstvo D. v prípade štátnych občanov B. C.. Rovnako tak žalovaný doplní správy o D. aj o B. C. o existencii právnej úpravy, ktorá pripúšťa alebo vylučuje možnosť dvojitého štátneho občianstva a či v prípade vzdania sa občianstva B. C. postačí vyplnenie a odoslanie formulára elektronickou poštou, resp. či podmienkou vzdania sa občianstva B. C. sú aj ďalšie kroky zo strany štátnych orgánov B. C., akými sú odobratie pasu, resp. iných dokladov občana B. C. a aké má účinky vzdanie sa občianstva B. C. bez realizácie ďalších takýchto krokov, resp. akceptácie zo strany štátnych orgánov B. C.. 38. V prípade, že sa bez pochybností preukáže, že žalobca je štátnym príslušníkom D., žalovaný posúdi dôvody jeho žiadosti a vyhodnotí jeho obavy z prenasledovania vo vzťahu k D.. V prípade, že sa preukáže, že žalobca je naďalej občanom B. C., žalovaný posúdi dôvody jeho žiadosti a vyhodnotí jeho obavy z prenasledovania vo vzťahu k B. C.. V prípade, že sa preukáže, že je žalobca je občanom D. aj B. C., žalovaný posúdi dôvody jeho žiadosti a vyhodnotí jeho obavy z prenasledovania vo vzťahu k D. aj k B. C.. V prípade, ak príslušnosť žalobcu napriek vykonanému dokazovaniu nebude možné jasne stanoviť, jeho žiadosť o azyl v zmysle bodu 89 Kritérií a postupov pri udeľovaní statusu utečenca (UNHCR) a tiež v zmysle § 2 písm. k/ ZoA žalovaný posúdi rovnakým spôsobom ako prípad osôb bez štátnej príslušnosti, čo znamená, že žalovaný posúdi dôvody jeho žiadosti a vyhodnotí jeho obavy z prenasledovania vo vzťahu ku krajine, v ktorej mal svoje trvalé bydlisko.“ (ďalej len „rozhodnutie kasačného súdu vo veci azylu“)

- rozhodnutím žalovaného L.: G./XXXX-X zo dňa XX.XX.XXXX bola žalobcovi predĺžená doplnková ochrana na území SR podľa § 13a a § 20 ods. 3 zákona o azyle na dobu dvoch rokov od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia (ďalej len „rozhodnutie o predĺžení doplnkovej ochrany“);

- napadnutým rozhodnutím žalovaný žalobcovi zrušil doplnkovú ochranu podľa § 15b ods. 2 písm. a) zákona o azyle.

40. Základným dôvodom pre zrušenie doplnkovej ochrany žalobcovi podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a argumentácie žalovaného v súdnom konaní bola skutočnosť spočívajúca v zmene okolností, na základe ktorých sa poskytla doplnková ochrana (§ 15b ods. 2 písm. a) zákona o azyle). Žalovaný v konaní o zrušení doplnkovej ochrany žalobcovi vychádzal z toho, že žalobca je občanom B. C. a nie je občanom D., teda dospel v otázke štátneho občianstva žalobcu k času vydania napadnutého rozhodnutia k inému záveru, ako v rozhodnutí o azyle.

41. Keďže doplnková ochrana bola rozhodnutím o azyle žalobcovi poskytnutá na základe záveru žalovaného, že žalobca je občanom D. (za splnenia ďalších zákonných podmienok pre poskytnutie doplnkovej ochrany) a následne žalobca, po zrušení rozhodnutia o azyle v časti neudelenia azylu súdom

a vykonaní ďalšieho dokazovania, dospel k inému záveru vo vzťahu k ustáleniu občianstva žalobcu, ktorý mal za následok začatie konania o zrušenie doplnkovej ochrany a vydanie napadnutého rozhodnutia, spornou otázkou v tomto súdnom konaní je najmä otázka občianstva žalobcu vo vzťahu k D. k času vydania napadnutého rozhodnutia a v nadväznosti na to správnosť procesného postupu žalovaného. Správny súd preto sústredil svoju pozornosť predovšetkým na otázku štátneho občianstva žalobcu vo vzťahu k D., teda či v administratívnom konaní bolo, aj v zmysle právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí kasačného súdu vo veci azylu, nepochybne preukázané, že žalobca nie je občanom D..

42. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaný ustálil skutočnosť, že žalobca nie je občanom D., na základe doplneného dokazovania, a to (i) zabezpečením informácií o D. prostredníctvom odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce migračného úradu Polytematická správa o krajine, č. p.: G./XXXXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX a informácií o B. C., Polytematické správy o krajine č. p.: G./XXXXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX, č. p. : G./XXXXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX a č. p. : G./XXXXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX, (ii) vykonaním doplňujúceho pohovoru so žalobcom zo dňa 16.05.2024 a (iii) zabezpečením úradných prekladov Potvrdenia, Dočasného preukazu a žiadosti žalobcu o vzdanie sa B. občianstva zo dňa 08.02.2022. Na základe žalovaným tvrdeného jednoznačného ustálenia len B. štátnej príslušnosti žalobcu žalovaný dospel k záveru, že došlo k zásadnej zmene okolností, za ktorých bola žalobcovi poskytnutá doplnková ochrana, a preto začal konanie o zrušenie doplnkovej ochrany. Na návrh žalobcu bolo dokazovanie v priebehu administratívneho konania doplnené o zákon o štátnom občianstve B. federácie v znení platnom k 08.02.2022, úradný preklad e-mailovej komunikácie právnej zástupkyne žalobcu s veľvyslanectvom D. v Bratislave zo dňa 21.02.2023 a ďalšie informácie z verejne dostupných zdrojov o možnosti získania D. cestovného dokladu. Žalovaný uviedol, že nespochybňoval, že pri príchode žalobcu na územie SR tento disponoval štátnym občianstvom D., ale v čase vydania napadnutého rozhodnutia ho nebolo možné považovať za občana D..

43. Žalobca namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu na riadne posúdenie veci, skutočnosť, že skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia, je v rozpore s administratívnym spisom a nemá v ňom oporu, ako aj nesprávne právne posúdenie veci. Správny súd dospel k záveru, že možno mať pochybnosti o dostatočnosti zistenia skutkového stavu veci v priebehu administratívneho konania. Na základe posúdenia veci kasačným súdom v azylovom konaní mal žalovaný doplniť dokazovanie o správy o D. a objasniť aj s poukazom na existenciu, resp. zmenu právnych predpisov D. v situácii vojenského konfliktu na D., ktorý začal 24. februára 2022 inváziou ozbrojených síl B. C. na D., akým spôsobom možno získať štátne občianstvo D. v prípade štátnych občanov B. C.. Ďalej mal doplniť dokazovanie o správy o D. a o B. C. o existencii právnej úpravy, ktorá pripúšťa alebo vylučuje možnosť dvojitého štátneho občianstva a či v prípade vzdania sa občianstva B. C. postačí vyplnenie a odoslanie formulára elektronickou poštou, resp. či podmienkou vzdania sa občianstva B. C. sú aj ďalšie kroky zo strany štátnych orgánov B. C., akými sú odobratie pasu, resp. iných dokladov občana B. C. a aké má účinky vzdanie sa občianstva B. C. bez realizácie ďalších takýchto krokov, resp. akceptácie zo strany štátnych orgánov B. C..

44. Kasačný súd uložil žalovanému povinnosť zaoberať sa objasnením spôsobu, akým možno získať štátne občianstvo D. v prípade štátnych občanov B. C.. Žalovaný síce zisťoval, podľa akej legislatívy a v akej dobe mali možnosť B. štátni občania prijať D. občianstvo, odpoveď na túto otázku je však v F. E. J. D., č. p.: G./XXXXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX, zameraná najmä na možnosť získavania D. resp. B. občianstva v súvislosti s rozpadom E. N. a následným F. obdobím, nie bezprostredne v súvislosti s aktuálnou situáciou v týchto krajinách, ktoré sú už takmer tri roky vo vzájomnom vojnovom konflikte, pričom žalobca požiadal o D. štátne občianstvo a vzdal sa B. štátneho občianstva krátko pred začatím vojnového konfliktu. V súvislosti s vojnovým konfliktom došlo k zmene právnej úpravy v oblasti nadobúdania a zániku občianstva v oboch spomenutých štátoch, avšak žalovaný sa opomenul zaoberať aj prípadnými prechodnými ustanoveniami novelizovaných resp. nových právnych úprav, ktoré by mohli dať odpoveď na otázku, ako posúdiť status osôb v postavení žalobcu. Na tomto mieste správny súd poukazuje na to, že žalovaný neposudzoval kompletnú právnu úpravu, teda úplné znenie príslušnej právnej úpravy v B. C. a na D. v znení účinnom v rozhodnom čase, ale iba vybrané časti právnych predpisov v strojovom preklade, čo mohlo viesť k nesprávnemu právnomu posúdeniu statusu žalobcu z hľadiska jeho občianstva.

45. V konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, podľa názoru správneho súdu nebola uspokojivo zodpovedaná ani otázka, či v prípade vzdania sa občianstva B. C. postačí vyplnenie a odoslanie formulára elektronickou poštou, resp. či podmienkou vzdania sa občianstva B. C. sú aj ďalšie kroky zo strany štátnych orgánov B. C., akými sú vydanie rozhodnutia resp. osvedčenia o zániku občianstva, odobratie pasu, resp. iných dokladov občana B. C. a aké má účinky vzdanie sa občianstva B. C. bez realizácie ďalších takýchto krokov, resp. akceptácie zo strany štátnych orgánov B. C. ako

podmienky podľa právnej úpravy D., ktorá vyžaduje, aby osoba nadobúdajúca D. štátne občianstvo ukončila cudzie štátne občianstvo.

46. Medzi účastníkmi konania bolo tiež sporné, či žalobca splnil záväzok ukončiť cudzie štátne občianstvo tým, že príslušným D. orgánom predložil potvrdenie o elektronickom podaní vzdania sa občianstva B. C., ktorého prílohou bol dokument obsahujúci prejav vôle žalobcu vzdať sa občianstva B. C. alebo bolo (je) potrebné príslušným štátnym orgánom D. predložiť osobitné vyhlásenie o vzdaní sa cudzieho občianstva. Záver žalovaného, že ak žalobca priložil k žiadosti o D. štátne občianstvo potvrdenie o odoslaní dokumentu o vzdaní sa B. občianstva s kópiou tohto dokumentu, nespĺnil zákonnú podmienku pre nadobudnutie D. občianstva, ktorou je vyhlásenie o vzdaní sa B. štátneho občianstva, pretože nejde o dva totožné dokumenty, nemá oporu v administratívnom spise. Z administratívneho spisu nevyplýva jednoznačne, akú formu má mať uvedené vyhlásenie podľa čl. 1 zákona o občianstve D..

47. Pokiaľ žalovaný poukazoval na nekonzistentnosť vyjadrení žalobcu v správnom konaní a v súdnom konaní k otázke jeho občianstva, správny súd sa s týmto tvrdením nestotožňuje. Zo správneho spisu vyplýva, že žalobca pri pohovore dňa 22.11.2022 uviedol, že už v roku 2018 prišiel na územie D. vybaviť si pobyt a občianstvo. Zároveň žalobca konzistentne opisoval kroky, ktoré urobil, aby nadobudol D. občianstvo a dosiahol zánik B. občianstva, vrátane predloženia dokumentov preukazujúcich vykonanie týchto úkonov. Správny súd poukazuje na špecifiká konania o medzinárodnej ochrane vo vzťahu k štandardu a rozloženia dôkazného bremena, ktoré je vychýlené v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu. Bremeno tvrdenia zaťažuje žiadateľa, ale dôkazné bremeno je výraznejšie rozložené medzi žiadateľa a správny orgán. Preukazovať jednotlivé fakty je povinný primárne žiadateľ, ale správny orgán je povinný zabezpečiť maximálne množstvo dôkazov a informácií, vyvracajúcich, ale aj potvrdzujúcich tvrdenia žiadateľa (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Sža 48/2014 zo dňa 13.01.2015).

48. Sumarizujúc vyššie uvedené, v administratívnom konaní nebolo bezpochyby preukázané, že žalobca nespĺnil záväzok ukončiť svoje cudzie občianstvo ako podmienku nadobudnutia resp. zachovania D. štátneho občianstva.

49. Pokiaľ by však aj bolo preukázané, že žalobca stále je občanom B. C., pričom právny poriadok D. vylučuje dvojité alebo viacnásobné štátne občianstvo, z vykonaného dokazovania nevyplýva, na základe akej skutočnosti dochádza v prípade nesplnenia záväzku ukončiť cudzie štátne občianstvo k zániku nadobudnutého štátneho občianstva D.. Podľa názoru žalovaného dochádza k zániku už na základe skutočnosti uplynutia doby dvoch rokov odo dňa nadobudnutia D. občianstva v spojení s nesplnením záväzku preukázať ukončenie cudzieho štátneho občianstva. Z dôkazov predložených v súdnom konaní žalobcom sa však javí, že k zániku (odňatiu) občianstva D. pre nesplnenie záväzku ukončiť cudzie štátne občianstvo dochádza až na základe rozhodnutia o odňatí občianstva podľa čl. 21 zákona o občianstve D. (odpoveď Štátnej migračnej služby D. zo dňa 07.11.2024). V ďalšom konaní bude preto povinnosťou žalovaného ustáliť, na základe akej právnej skutočnosti v takomto prípade dochádza k zániku štátneho občianstva D.. Správny súd nespochybňuje úsilie žalovaného zistiť v tomto smere skutkový a právny stav veci (napr. žiadosť o stanovisko adresovaná veľvyslanectvu D. v Slovenskej republike, č. G./XXXXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX), ale ani z dôkazu, ktorý predložil žalovaný na pojednávaní, nie je možné bezpochyby ustáliť, ktorým momentom dochádza k zániku D. občianstva pre nesplnenie záväzku ukončiť cudzie štátne občianstvo a túto skutočnosť príslušným štátnym orgánom D. preukázať. Z odpovede na uvedenú žiadosť sa javí ako pravdepodobné, že k zrušeniu registrácie nadobudnutia D. občianstva dochádza na základe rozhodnutia príslušného štátneho orgánu D.. Vzhľadom na uvedené je však potrebné v administratívnom konaní ustáliť, či k zániku D. občianstva dochádza na základe dekrétu prezidenta D. (čl. 19 zákona o občianstve D.) alebo na základe zrušenia rozhodnutia o registrácii nadobudnutia D. občianstva (čl. 21 zákona o občianstve D.) alebo na základe inej právnej skutočnosti. Pre úplnosť správny súd poznamenáva, že skutočnosť, že žalobca nedisponuje platným dokladom osvedčujúcim občianstvo sama o sebe neznamená, že žalobca nie je občanom konkrétneho štátu.

50. V prípade, ak občianstvo žalobcu napriek vykonanému dokazovaniu nebude možné bezpochyby ustáliť, žalovaný posúdi status žalobcu v súlade s bodom 89 Kritérií a postupov pri udeľovaní statusu utečenca (UNHCR, 1992, Ženeva; ďalej len ako „Kritériá“) a s § 2 písm. k) a písm. n) zákona o azyle ako osoby bez štátnej príslušnosti a posúdi dôvody pre zrušenie doplnkovej ochrany vo vzťahu ku krajine, v ktorej mal žalobca posledné bydlisko. Správny súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu, ktorý uvádza, že žalobca má ustáliť štátnu príslušnosť podľa toho, v ktorej krajine mal žalobca posledný trvalý pobyt, a tou je B. C.. Kritériá v bode 89 uvádzajú „Where, therefore, an applicant alleges fear of persecution in relation to the country of his nationality, it should be established that he does in fact possess the nationality of that country. There may, however, be uncertainty as to whether a person has a nationality. He may not know himself, or he may wrongly claim to have a particular nationality or to be stateless. Where his nationality cannot be clearly established, his refugee status should be determined in a similar

manner to that of a stateless person, i.e. instead of the country of his nationality, the country of his former habitual residence will have to be taken into account.“ Pod pojmom „former habitual residence“ je potrebné rozumieť predchádzajúci obvyklý pobyt, čo nie je pojem totožný s pojmom trvalý pobyt. Bod 89 Kritérií odkazuje na body 101 – 105 Kritérií, týkajúce sa osôb bez štátnej príslušnosti, nachádzajúcich sa mimo krajiny svojho predchádzajúceho obvyklého pobytu. V bode 103 Kritérií je uvedené, že dôvody (pozn. prenasledovania) sa musia skúmať vo vzťahu ku krajine „predchádzajúceho obvyklého pobytu“, v súvislosti s ktorou sú tvrdené obavy. Tvorcovia dohovoru z roku 1951 uvedené definovali ako „krajinu, v ktorej osoba mala bydlisko a v ktorej trpela alebo sa obáva, že bude trpieť prenasledovaním, ak by sa vrátila“. Podľa bodu 104 prvej vety Kritérií „Osoba bez štátnej príslušnosti môže mať viac ako jednu krajinu predchádzajúceho obvyklého pobytu a môže mať obavy z prenasledovania vo vzťahu k viac ako jednej z nich.“ Obdobne zákon o azyle v § 2 písm. k) upravuje, že krajinou pôvodu je v prípade osoby bez štátnej príslušnosti štát jej posledného bydliska, nie trvalého pobytu. Podľa názoru správneho súdu zatiaľ čo trvalý pobyt má skôr evidenčný charakter, ide o registrovaný právny stav, pojem „obvyklý pobyt“ alebo „bydlisko“ je charakterizovaný/é ako miesto, ktoré si osoba zvolí ako stále alebo obvyklé centrum svojich záujmov v konkrétnom štáte, pričom jeho prítomnosť v tomto štáte svedčí o dostatočnej miere stability a vôle osoby zdržiavať sa na území tohto štátu dlhodobo. V tomto smere je potrebné vziať do úvahy aj znenie ustanovenia § 2 písm. n) zákona o azyle, z ktorého vyplýva, že z hľadiska ustálenia, či určitý štát je možné považovať za bydlisko cudzinca bez štátnej príslušnosti, musia byť vyhodnotené dva aspekty, a to dlhodobosť zdržiavania sa osoby v tomto štáte pred vstupom na územie Slovenskej republiky a existencia určitých osobných vzťahov, ktoré ho k tomuto štátu viažu. Ak žalovaný dospeje k záveru, že štátnu príslušnosť žalobcu nie je možné bezpochyby ustáliť, za krajinu pôvodu bude považovať štát posledného bydliska žalobcu, ktorý určí v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami.

51. K námietke podstatného porušenia ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia (§ 191 ods. 1 písm. g) SSP) vo vzťahu k obnove konania o azyle v časti poskytnutia doplnkovej ochrany, sa správny súd stotožňuje s argumentáciou žalovaného, že uvedené nie je predmetom súdneho prieskumu v tejto veci. Ide o samostatné správne konanie a rozhodnutie v konaní o obnove konania je preskúmateľné súdom. Predmetom súdneho prieskumu v tejto veci nie je ani postup žalovaného a rozhodnutie o prerušení azylového konania, ktoré sa za splnenia zákonných predpokladov tiež môže stať samostatným predmetom súdneho prieskumu (§ 7 písm. e) SSP a contr.).

52. Na základe vyššie uvedených skutočností, berúc do úvahy aj predloženie nových dôkazov účastníkmi konania v súdnom konaní, vychádzajúc zo stavu, ktorý je tu v čase vyhlásenia rozhodnutia (§ 206 ods. 4 SPP) súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je potrebné podľa § 191 ods. 1 písm. c), e) a f) SSP v spojení s § 220 SSP zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

53. V ďalšom konaní sa bude žalovaný opätovne zaoberať otázkou ustálenia štátnej príslušnosti žalobcu. Po ustálení občianstva žalobcu resp. ak dospeje k záveru, že občianstvo žalobcu napriek vykonanému dokazovaniu nie je možné bezpochyby ustáliť, opätovne posúdi, či boli dané zákonné dôvody pre začatie konania a rozhodnutie o zrušení poskytovania doplnkovej ochrany žalobcovi.

54. Podľa § 191 ods. 6 SSP právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný.

55. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP a žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný v celom rozsahu, priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť.

Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia a podáva sa na Správnom súde v Bratislave v počte vyhotovení, zodpovedajúcom počtu účastníkov konania (§ 443 ods. 1 SSP).

Lehota na podanie kasačnej sťažnosti je zachovaná, ak počas nej bola kasačná sťažnosť podaná na kasačnom súde (§ 444 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania (ktorému správne súdu je určená, kto ju robí, ktorej veci sa týka a čo ňou sleduje, podpis) uviesť a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440

sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo j) podanie bolo nezákonne odmietnuté. Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 SSP).

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu (§ 439 ods. 3 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).